

Vergaderjaar 2010–2011

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 1079

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 november 2010

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij drie fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC):

1. Mededeling Breedband in Europa: investeren in digitale groei
2. Mededeling kansen en uitdagingen voor de Europese film in het digitale tijdperk (kamerstuk 22 112, nr. 1080)
3. Mededeling doorgifte van passagiersgegevens (PNR) aan derde landen (kamerstuk 22 112, nr. 1081)

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
H. P. M. Knapen

Fiche : mededeling Breedband in Europa: investeren in digitale groei

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's inzake Breedband in Europa: investeren in digitale groei

Datum Commissiedocument

20 september 2010

Nr. Commissiedocument

COM(2010) 472 definitief

Pre-lex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=199656

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board

Niet opgesteld

Behandelingstraject Raad

De mededeling wordt behandeld in de VTE-Raad (Telecom) op 2/3 december 2010 (daarvoor Raadswerkgroep Telecom).

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie

2. Essentie voorstel

In de Digitale Agenda voor Europa is het doel gesteld dat in 2013 alle Europeanen kunnen aansluiten op basisbreedband, dat in 2020 alle Europeanen internettoegang hebben van meer dan 30Mbps én dat 50% of meer van de Europese huishoudens in 2020 een abonnement heeft van meer dan 100Mbps.

In de mededeling zet de Commissie uiteen hoe investeringen in ultrasnelle netwerken het best kunnen worden gestimuleerd, opdat de breedbanddoelstellingen worden behaald. De voornaamste doelstelling van deze mededeling is om de acties van nationale en decentrale overheden verder te ondersteunen. Zo geeft de mededeling aan hoe regionale en lokale overheden breedbandinvesteringen kunnen ondersteunen door investeringskosten te verlagen en door beter gebruik van bestaande EU-middelen. Ook kondigt de Commissie aan met de EIB (Europese Investeringsbank) te werken aan financieringsinstrumenten voor breedband. Lidstaten worden opgeroepen nationale breedbandplannen op te stellen met concrete maatregelen om de nationale breedbanddoelen te halen.

Deze mededeling wordt gepresenteerd als onderdeel van één breedbandpakket, samen met de aanbeveling over de nieuwe generatie toegangsnetwerken (Next Generation Access networks, NGA) en het beleidsprogramma voor radiospectrumbeleid. De NGA aanbeveling is reeds op 20 september jl. door de Commissie vastgesteld.¹ De aanbeveling gaat over de regulering van toegang van derde partijen tot supersnelle nieuwe generatie toegangsnetwerken en probeert een goede balans te vinden tussen het bevorderen van investeringen in die netwerken en het bevorderen van concurrentie. De nationale toezichthouders op het terrein

¹ Aanbeveling van de Commissie van 20.9.2010 over gereguleerde toegang tot toegangsnetwerken van de nieuwe generatie (NGA-netwerken) SEC(2010) 1 037.

van de elektronische communicatiesector moeten zoveel mogelijk rekening houden met deze aanbeveling. Voor het beleidsprogramma voor het radiospectrumbeleid is een separaat BNC-fiche opgesteld.¹

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

In de mededeling noemt de Commissie een reeks acties die zij zal ondernemen en roept zij de lidstaten op zelf maatregelen te treffen. De focus hierbij ligt op maatregelen om investeringen in breedbandnetwerken te bevorderen (door investeringskosten te verlagen) en om concurrentie te versterken.

De Commissie zal:

- in 2011 in samenwerking met de EIB een voorstel doen voor breedbandfinanciering;
- lokale en regionale overheden begeleiden bij het gebruik van EU-middelen voor projectontwerp- en voorbereiding
- voor lokale en regionale overheden richtsnoeren vaststellen over investeringen in breedband, om het volledige gebruik van de EU-middelen te faciliteren;

In 2012 zal de Commissie de praktijken op het gebied van kostenreductie evalueren. Eind 2013 wil de Commissie het gebruik van de financiering van hogesnelheids-breedband versterken en rationaliseren via EU-instrumenten binnen de context van het huidige financiële kader.

De Commissie roept de lidstaten tevens op om:

- nu snel de NGA-aanbeveling en belangrijke aspecten van het Europese programma inzake het radiospectrumbeleid uit te voeren;
- nationale breedbanddoelstellingen vast te stellen en operationele plannen goed te keuren die in lijn zijn met de Europese breedbanddoelstelling (de Commissie zal de nationale plannen in 2011 evalueren);
- nationale maatregelen te treffen om de kosten voor de investering in breedband te beperken.

Bevoegdheidsvaststelling

De EU kent een gedeelde bevoegdheid op het gebied van breedband (interne markt). Er is geen sprake van juridisch bindende maatregelen of wetgeving.

Subsidiariteit

De voorgestelde acties en maatregelen voldoen volgens Nederland aan de eisen van subsidiariteit. Nederland onderschrijft het grote belang van internet voor de maatschappelijke en economische ontwikkeling van de interne digitale markt. De ontwikkeling van breedbandnetwerken in geheel Europa is noodzakelijk om de mogelijkheden die het internet biedt in hun volle potentie te kunnen benutten. Nederland verkeert in de enigszins unieke positie dat breedbandnetwerken reeds in grote mate beschikbaar zijn, waardoor de doelstellingen van de Europese Commissie voor 2020 al grotendeels zijn gehaald. Echter, in de meerderheid van de Europese lidstaten zal nog veel werk verzet moeten worden voor zij de doelstellingen ook kunnen halen. De acties van de Europese Commissie kunnen de lidstaten daarbij ondersteunen en ertoe bijdragen dat de doelstellingen eerder kunnen worden gerealiseerd.

¹ Zie BNC-fiche 2010(471).

Proportionaliteit

Gezien het vrijblijvende karakter van de aangekondigde acties, die tot doel hebben de lidstaten te ondersteunen, is Nederland van mening dat deze oproep van de Europese Commissie aan lidstaten proportioneel is. Nederland loopt in Europa voorop met de ontwikkeling van supersnel breedband. De meeste acties betreffen ondersteuning van decentrale overheden bij het beter besteden van (bestaande) EU-middelen voor investeringen in breedband. Verder worden lidstaten opgeroepen om plannen te maken in lijn met de Europese breedbanddoelstellingen, en maatregelen te treffen om investeringskosten te beperken. De mededeling geeft daarbij suggesties voor maatregelen, maar laat de lidstaten vrij om zelf tot passende maatregelen te komen. De Commissie geeft aan, de nationale breedbandplannen van de lidstaten te zullen evalueren (naar verwachting geen bindend karakter), evenals de praktijken op het gebied van kostenreductie.

Nederland hecht grote waarde aan de beschikbaarheid van breedband in heel Europa en een concurrerende markt waarin de uitrol van supersnel breedband wordt bevorderd. De voorgestelde acties passen binnen dit streven.

Financiële gevolgen

De financiële gevolgen van deze acties zijn beperkt voor Nederland. Lidstaten hebben de vrijheid om een eigen nationaal breedbandplan vast te stellen. Maatregelen van de Commissie betreffen met name begeleiden van plaatselijke overheden en betere benutting van bestaande EU-middelen. Nederland heeft de Europa 2020-doelstellingen op dit terrein al grotendeels bereikt.

Een aandachtspunt is het plan van de Commissie om samen met de EIB in het voorjaar van 2011 concrete voorstellen op te stellen voor financieringsinstrumenten *ter aanvulling van* de bestaande middelen voor de financiering van breedbandinfrastructuur. De Commissie stelt: «Om financiering voor infrastructuurprojecten met een hoger risico los te maken, zouden dergelijke instrumenten uit speciale financiële middelen moeten kunnen putten die uit een bijdrage van de EU moeten komen.» Nederland is van mening dat de financiële middelen gevonden dienen te worden binnen de bestaande financiële kaders van de EU-begroting. Nederland zal de voorstellen mede op basis van dit uitgangspunt beoordelen.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland hecht grote waarde aan de beschikbaarheid van breedband in heel Europa en een concurrerende markt waarin de uitrol van supersnel breedband wordt bevorderd. De voorgestelde acties in de mededeling passen binnen dit streven.

Wat betreft de beschikbaarheid van breedbandnetwerken, verkeert Nederland in een unieke positie. Door de intense concurrentie tussen KPN, de onafhankelijke internet service providers (ISPs) en de kabelexploitanten loopt Nederland voorop in Europa met de ontwikkeling van supersnel breedband. Zowel KPN als de kabelexploitanten hebben de capaciteit van hun landelijk dekkend netwerk vergroot door nieuwe standaarden te introduceren.. Daarnaast rolt KPN op lokaal niveau glasvezelnetwerken uit in een gemeenschappelijke onderneming met Reggefiber. Hierdoor is Nederland al goed op weg om de ambitie van de Commissie voor 2020 te realiseren. Reeds 97% van alle huishoudens heeft toegang tot 30Mbps en zelfs 87% heeft de keuze voor toegang tot een netwerk van 100Mbps of meer¹.

¹ De hoge beschikbaarheid van 100Mbps of meer is met name te danken aan de kabelnetten met de nieuwe docsis3.0 standaard. Bron: NLKabel, oktober 2010

Het huidige nationale breedbandbeleid richt zich vooral op het in stand houden van een concurrerende markt. De Europese plannen sluiten redelijk op het bestaande Nederlandse breedbandbeleid. Nederland steunt de nadruk die de mededeling legt op de centrale rol voor marktpartijen («de markt is aan zet») en op een decentrale aanpak (rol van gemeenten, regio's en provincies) voor het verlagen van investeringskosten en het stimuleren van investeringen. De Rijksoverheid ondersteunt de provincies en gemeenten reeds bij het nastreven van hun breedbandvisie, door middel van de handreiking «Goed op weg met Breedband» en de menukaart van de TaskForce NGN¹. Ook de wetswijziging van art 5.14 van de Telecomwet heeft tot doel interventies door gemeenten bij het stimuleren van breedband te vergemakkelijken, met inachtneming van het regelgevend kader voor staatssteun. Daarnaast zal Nederland een nationaal breedbandplan opstellen in lijn met de Europese doelstellingen, zoals de Commissie verzoekt. De Tweede Kamer heeft ook om een dergelijk breedbandplan gevraagd (motie Vendrik en Van der Ham

Er zijn twee accentverschillen tussen het Europese en het Nederlandse breedbandbeleid:

- a. Veel aandacht van de Commissie gaat naar (co)financiering door de overheid. De strekking van het Nederlandse beleid is dat gemeenten en provincies eerst moeten kijken naar wat ze kunnen doen om investeringskosten te verlagen en investeringszekerheid te vergroten (zoals gecoördineerd graven in de ondergrond). Pas als uiterste middel is een overheidsbijdrage te overwegen – en dan strikt binnen nationale en Europese kaders voor mededinging en staatssteun. Het verschil tussen de Europese en nationale visie hangt sterk samen met het feit dat Nederland veel minder afgelegen en dunbevolkte (en dus onrendabele) gebieden kent dan de andere lidstaten.
- b. De breedbandmededeling van de Commissie richt zich op infrastructuur. In Nederland zijn de Europese doelstellingen voor 2020 op het gebied van breedband al vrijwel gehaald.

¹ Handreiking bestemd voor gemeenten, provincies en woningcorporaties die een actieve rol willen spelen in het stimuleren van de uitrol en het gebruik van breedband in hun regio. <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/breedband/handreiking-breedband>, <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/breedband/taskforce-ngn>